

Czy nasze działanie ma sens? Segregacja odpadów a zapobieganie powstawaniu odpadów

1

Obejrzyj/cie krótki film „My jesteśmy zmianą”: <https://tiny.pl/9cnmd> (4:04). Mówi on o tym, że zmiana klimatu to jedno z najpoważniejszych współczesnych wyzwań globalnych i wymaga wspólnego zaangażowania wszystkich ludzi oraz podjęcia mądrych działań. Przed rozpoczęciem aktywności warto jednak włączyć krytyczne myślenie i sprawdzić, czy rzeczywiście przyniesie ona pozytywną zmianę.

2

Jednym z zagadnień łączonych ze zmianą klimatu są odpady*. Z ich powstawaniem mamy do czynienia na co dzień. Ba! Nawet traktujemy je jako coś oczywistego i nieuchronnego. Tymczasem odpady mają wpływ na zmianę klimatu: przede wszystkim wtedy, kiedy nie są jeszcze odpadami, a produktami, których wytworzenie nieuchronnie wiąże się z emisją CO₂, ale także w całym cyklu życia, w tym podczas utylizacji, kiedy zużywamy do tego znaczne ilości energii. Czy możemy coś z tym zrobić? Oczywiście! Domowa segregacja czy też akcje sprzątanía dzikich wysypisk są ważne, by zadbać o klimat, potrzebujemy jednak sięgnąć głębiej.

*Język i słowa, którymi się posługujemy, kształtują nasz świat. Zastanów/cie się, jaka jest różnica między śmieciami a odpadami. To pierwsze słowo może mieć negatywny wydźwięk. Śmieci to coś, czego nie potrzebujemy, co jest zbędne. Tymczasem odpady mogą zyskać drugie życie i stać się surowcami!

Od czego zacząć?

Rozważania o odpadach i postępowaniu z nimi nie powinny zaczynać się w domu, gdy zastanawiamy się, do jakiego pojemnika wyrzucić coś, czego już nie potrzebujemy. Musimy zacząć o nich myśleć dużo wcześniej – czyli już na etapie kupowania! Jeśli chcemy zapobiegać powstawaniu odpadów i problemom z nimi związanymi, zacznijmy od pytań:

„Czy na pewno tego potrzebuję?”
oraz
„Dlaczego tego potrzebuję?”

UPCYKLING – powtórne przetworzenie odpadów tak, by nadać im nową wartość użytkową

DOWNCYKLING – powtórne przetworzenie odpadów na inny, mniej wartościowy produkt, np. torbka foliowa jako worek na śmieci

3

O dalszych krokach i o tym, jak warto podchodzić do zakupów, możemy dowiedzieć się ze strategii 6R. To skrót od sześciu zasad świadomych konsumentów i konsumentek. Wyjaśnij/cie, co oznaczają angielskie nazwy poszczególnych zasad, oraz napisz/cie, co zyskujemy dzięki ich stosowaniu:

1. REDUCE =

2. RECOVER =

3. RETHINK =

4. REUSE =

5. RECYCLE

6. REFUSE

Więcej informacji znajdziesz na przykład tutaj: https://ekonsument.pl/a67196_zasada_6r_w_praktyce.html

4

Czy wiesz, że...

Jesteśmy przyzwyczajeni, że poziom życia w danym kraju oblicza się za pomocą PKB lub możliwości zakupowych. Tymczasem na nasz dobrostan nie wpływa tylko to, ile posiadamy i ile możemy kupić, ale też stan naszego zdrowia czy po prostu poczucie szczęścia. Światowy wskaźnik szczęścia (HPI) to alternatywny sposób pomiaru biorący pod uwagę odczuwany przez mieszkańców i mieszkanki danego kraju dobrostan, oczekiwaną długość życia i wpływ na środowisko (ślad ekologiczny). Wskaźnik ten pokazuje, że wyższy poziom rozwoju gospodarczego danego kraju nie gwarantuje większego poczucia szczęśliwości u osób go zamieszkujących.

Czy wiesz, że...

...według danych Głównego Urzędu Statystycznego, przeciętny Polak, przeciętna Polka wytworzyli w 2020 roku 342 kg odpadów. To aż dwudziestoprocentowy wzrost w porównaniu do roku 2015 z ilością odpadów równą 282,5 kg!

Postępując zgodnie z zasadami 6R i zmieniając swoje nawyki, mamy wpływ na ochronę klimatu. Działania można pogrupować na te, które zapobiegają powstawaniu odpadów, oraz te, które pozwalają radzić sobie z odpadami. Poniżej znajdziesz dwie tabelki. Zastanów/cie się, która jest poświęcona, którym działaniom (zapobieganie powstawaniu odpadów czy radzenie sobie z nimi), na koniec podaj/cie własne pomysły. Zanim je zapiszesz, przedyskutuj je z grupą i wspólnie się zastanówcie, czy pomysły mają sens i w którą z zasad 6R się wpisują.

działania indywidualne	działania w szkole
[miejsce na tytuł A]	[miejsce na tytuł B]
– zrezygnuję z zakupu modnej koszulki	– w mojej klasie będziemy używać wielorazowych śniadaniówek

działania indywidualne	działania w szkole
[miejsce na tytuł B]	[miejsce na tytuł B]
– przerobię starą koszulkę na torbę	– założymy w szkole kawiarenkę naprawczą

5

Który z tych pomysłów wydaje się najciekawszy, a który będzie prawdziwym wyzwaniem? Dopisz/cie swoje inicjały przy tym przykładzie, którego realizacji podejmie/sz/cie się w najbliższym tygodniu. Pamiętaj/cie – czas na działanie jest właśnie teraz! Do dzieła!

Chcesz sprawdzić, jakim typem światozmieniacza jesteś? Wejdź na stronę: <https://bit.ly/SwiatozmieniaczQuiz>, zrób prosty quiz i przekonaj się, co jest Twoją mocną stroną. Sprawdź, kto w klasie widzi świat podobnie jak Ty!
*quiz jest dostępny w języku angielskim

Materiał powstał w ramach projektu „Razem dla klimatu. Krytyczne myślenie dla świadomych klimatycznie społeczności”, który jest częścią programu „iPlanet4All – Razem dla klimatu” realizowanego przez Fundację Centrum Edukacji Obywatelskiej.
Program „iPlanet4All – Razem dla klimatu” jest finansowany ze środków Unii Europejskiej i współfinansowany w ramach polskiej współpracy rozwojowej Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP. Treść materiału wyraża wyłącznie poglądy autorów, auterek i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP ani Unii Europejskiej.
Materiał jest dostępny na licencji Creative Commons Użycie autorstwa 4.0 Międzynarodowe. Pewne prawa zastrzeżone na rzecz Fundacji Centrum Edukacji Obywatelskiej. Utwór powstał w ramach programu polskiej współpracy rozwojowej realizowanej za pośrednictwem MSZ RP w roku 2021. Zezwala się na dowolne wykorzystanie utworu, pod warunkiem zachowania ww. informacji, w tym informacji o stosowanej licencji i posiadaczach praw.